

การออกแบบกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย
เพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทย*
Research Conceptual Framework Design to Study the Enhancement of Thai
Labors' Economic Status

¹ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์ และ เพ็ญณี แนนรท

¹Narong Kiattikunwong and Pennee Narot

¹วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹College of Local Administration, Khon Kaen University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: naroki@kku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบโครงการวิจัยที่ได้รับทุนจากภาครัฐเพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยในปัจจุบัน 2) จัดทำข้อเสนอแนะกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทย จากการศึกษาด้วยวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณี กับโครงการวิจัยเกี่ยวกับด้านการพัฒนาแรงงานและระบบสนับสนุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มความสามารถการแข่งขันของแรงงานไทยให้ทัดเทียมกับมาตรฐานในระดับอาเซียนจากโครงการวิจัยที่เคยได้รับทุนจากหน่วยงานของรัฐบาลไทยจำนวน 13 โครงการ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประเด็นการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันของแรงงานไทยให้ทัดเทียมกับมาตรฐานในระดับอาเซียนที่เกิดขึ้นระหว่าง ปี พ.ศ. 2555-2559 มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบการพัฒนาเพื่อยกระดับทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การมีชีวิตที่ยืนยาวและมีสุขภาพดี (ร่างกาย) ความรู้ (ปัญญา) และมาตรฐานคุณภาพชีวิต (ฐานะทางเศรษฐกิจ) 2) ประเด็นเกี่ยวข้องกับการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตหรือฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยยังไม่ได้รับการสนใจมากนักอีกทั้งยังขาดการจัดสรรให้ทุนวิจัยอย่างเป็นระบบในประเด็นนี้ ทั้งที่ประเด็นดังกล่าวเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเด็นทางด้านร่างกายหรือปัญญา 3) กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยเพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยควรประกอบด้วยการศึกษาเรื่อง การเพิ่มรายได้ การลดหนี้สิน การยกระดับหรือสร้างมาตรฐานอาชีพ การศึกษาเกี่ยวกับแหล่งตลาดงานในภูมิภาค โอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การเข้าถึงพื้นที่อยู่อาศัยและทำกิน ความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ และการหมุนเวียนของกระแสเงินสดที่ไหลเข้าและออกประเทศ

คำสำคัญ: สร้างขีดความสามารถ; สถานะทางเศรษฐกิจ; เศรษฐศาสตร์แรงงาน; การออกแบบกรอบแนวคิด; ทุนวิจัย

*Received April 17, 2021; Revised September 19, 2021; Accepted October 28, 2021

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to study a model of research project funded by the government to study the enhancement of Thai labors' economic status at the present, and 2) to provide suggestions for a research conceptual framework to enhance Thai labors' economic status. The study employed a qualitative method research based on a multiple-case design, together with a research project on the development of labors and a support system to develop the potential as well as increasing Thai labors' capacity to compete in order to be on par with the ASEAN standards, one of the 13 projects that have been previously funded by the government agencies.

From the study, the following results are found: 1) The potential development to increase Thai labors' capacity to compete in order to be on par with the ASEAN standards that took place during the year B.E. 2555 – 2559 is in line with the components of development to enhance the human resources, which includes the longevity with a good health (body), knowledge (wisdom), and the standard of the quality of life (economic status); 2) The enhancement of Thai labors' quality of life or the economic status still has received little attention, and there has been no systematic allocation of research funding, despite the fact that such an issue is one of the components in developing human resources, and it is no less important than the issue of body and wisdom; and 3) The research conceptual framework to study the enhancement of Thai labors' economic status should include the study on an increase in income, debt reduction, the enhancement or building of career standards, regional job market resources, an opportunity to access to funding, an access to the areas of living and working, the strength and ability to compete at an international stage, and the circulation of cash flows in and out of the country.

Keywords: Capacity Building; Economic Status; Labor Economics; Conceptual Framework Design; Research Funding

บทนำ

การพัฒนาคนมนุษย์นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้คนสามารถนำพาชีวิตไปสู่จุดเป้าหมายในชีวิตที่คาดหวังได้ (Mulang, 2015) อีกทั้งการพัฒนาคนมนุษย์นั้นถือว่าเป็นการให้ความสำคัญและมีส่วนช่วยให้เกิดความตระหนักถึงศักยภาพของแต่ละบุคคลอีกด้วย (Selvarajah, and Meyer, 2017) ซึ่งในรายงานการพัฒนาคนมนุษย์ (Human Development Report, HDR) ที่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nations Development Programmed (UNDP) ได้จัดทำขึ้นทุกปีนั้น ได้ปรากฏดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index, HDI) ซึ่งเป็นดัชนีทางสถิติซึ่งใช้จัดลำดับการพัฒนาคนมนุษย์ในแต่ละประเทศโดย

กำหนดค่าตัวเลขให้กับประเทศต่าง ๆ เพื่อวัดความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ ค่าเหล่านี้มาจากการวัดระดับการศึกษา มาตรฐานการครองชีพ และอายุขัย และประเทศที่มีคะแนนสูงกว่าถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีการพัฒนาได้ดีกว่าประเทศที่มีคะแนนต่ำกว่า ทั้งนี้ ดัชนีการพัฒนามนุษย์นั้นเป็นมาตรฐานที่ใช้วัดความสำเร็จโดยเฉลี่ยของแต่ละประเทศในการพัฒนามนุษย์ 3 ด้านหลัก ๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านปัญญา และด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อเกิดการผสมผสานของทั้งสามองค์ประกอบอย่างเหมาะสมก็จะเกิดการพัฒนามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์อันเกิดขึ้นจากการพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาซึ่งเป้าหมายที่ยอมรับจากนานาชาติเพราะการพัฒนามนุษย์อย่างยั่งยืนจะช่วยขจัดปัญหาอื่น ๆ ให้หมดไป อาทิ ลดความยากจน ทำให้เกิดความเสมอภาค และทำให้เกิดความก้าวหน้าของโอกาสในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นในทุกประเทศต้องจัดให้มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการปรับกระบวนการพัฒนาและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เพื่อแก้ไขในการแปลความหมายของการพัฒนามนุษย์ที่ค่อนข้างเป็นนามธรรมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่า ซึ่งเงื่อนไขที่สำคัญของความสำเร็จหรือล้มเหลวของแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ก็ขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนด้านต่าง ๆ ของทางภาครัฐอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วย (Vardarlier, 2016)

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีพบว่าแม้ในภาพรวมจะมีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและยกระดับให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล อันเป็นผลมาจากการสนับสนุนทุนเพื่อทำการศึกษาวิจัยโดยหน่วยงานผู้ให้ทุนที่มีรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลก็ตามแต่กลับพบว่าแม้ว่าการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันให้ทัดเทียมกับมาตรฐานในระดับนานาชาติที่เกิดขึ้นระหว่าง ปี พ.ศ. 2555-2559 มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบการพัฒนาเพื่อยกระดับทรัพยากรมนุษย์ที่ได้กล่าวมาแล้วก็จริง แต่พบว่าประเด็นเรื่องการพัฒนาศักยภาพแรงงานกับมาตรฐานคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะด้านการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยยังไม่ได้รับการสนใจมากนักโดยเห็นได้จากการขาดงานวิจัยและการสนับสนุนทุนเพื่อทำการศึกษาวิจัยในประเด็นนี้

การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยเพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยโดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับทุนการศึกษารายการจากหน่วยงานของภาครัฐเกี่ยวกับด้านการพัฒนาแรงงานและระบบสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันให้ทัดเทียมกับมาตรฐานในระดับภูมิภาค (เอเชีย) ได้ ทั้งนี้ เพื่อที่จะหาคำตอบที่สำคัญว่ากรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยเพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยควรจะเป็นอย่างไร และรูปแบบโครงการวิจัยที่เหมาะสมเพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยควรจะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาแบบโครงการวิจัยที่ได้รับทุนจากภาครัฐเพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยในปัจจุบัน

2. จัดทำข้อเสนอแนะกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการออกแบบการวิจัยแบบพหุกรณี (multiple-case design) เหตุผลของการออกแบบการวิจัยดังที่ได้กล่าวมาแล้วคือ กรณีศึกษาเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวิจัยการออกแบบเพื่อวิเคราะห์ปรากฏการณ์ สร้างสมมติฐาน และตรวจสอบวิธีการ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้แล้ว วิธีการกรณีศึกษาเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินการวิจัย เพราะผู้วิจัยต้องนำเสนอภาพรวมเชิงลึกโดยย่อของปรากฏการณ์ที่ได้เกิดขึ้นมาแล้ว การเลือกใช้วิธีการกรณีศึกษาหลายกรณี จึงถือเป็นกลยุทธ์การวิจัยเหมาะสมในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อเอกสารแนวคิดทฤษฎี (Documentary Study) สำหรับในขั้นตอนนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษาในเชิงเอกสาร 2) การจัดทำร่างกรอบแนวคิด และ 3) ปรับปรุงกรอบแนวคิดด้วยวิธีการรับฟังความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) (Eisner, 1985; Mellqvist et al., 2013)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) ในขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการศึกษาจากกรณีศึกษาของโครงการเกี่ยวกับด้านการพัฒนาแรงงานและระบบสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันให้ทัดเทียมกับมาตรฐานในระดับภูมิภาคจากโครงการวิจัยที่เคยได้รับทุนการศึกษาวิจัยจากหน่วยงานของภาครัฐจำนวน 13 โครงการ

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ทั้งนี้ ให้เกิดการวิเคราะห์ อธิบาย และจัดหมวดหมู่ข้อมูลได้อย่างเหมาะสมผู้วิจัยดำเนินการโดยกำหนดกรอบการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาโดยประเมินจากรายงานการวิจัย ผู้เกี่ยวข้องและกำหนดวิธีการดำเนินงานตามลักษณะและการออกแบบงานวิจัย โดยใช้วิธีการการสังเคราะห์ (Synthesis) วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) และ วิธีการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus group interview)

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล สรุปสังเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัยพร้อมเสนอแนวคิดของผู้วิจัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และตอบปัญหาที่ต้องการทราบ

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการศึกษาวิจัย และ การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า จากกรณีวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1-13 (Office of the National Economic and Social Development Council, n.d.) แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (Strategic Transformation Office, n.d.) รวมถึงบทความทางวิชาการต่าง ๆ พบว่าที่ผ่านมา นักวิชาการ หน่วยงานด้านการพัฒนา ตลอดจน

ภาครัฐ ได้พยายามกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย แต่ ก็ยังไม่ปรากฏเกณฑ์ที่สามารถใช้ร่วมกันได้อย่างเป็นรูปธรรมในปัจจุบัน (Santad, 2019) อย่างไรก็ตาม ใน รายงานการพัฒนามนุษย์ (Human Development Report, HDR) ที่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ United Nations Development Programme (UNDP) ได้จัดทำขึ้นทุกปีนั้น ได้ปรากฏ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index, HDI) ซึ่งเป็นดัชนีทางสถิติที่ใช้จัดลำดับการพัฒนามนุษย์ในแต่ละ ประเทศ (United Nations Development Programme, n.d.) ทั้งนี้ ดัชนีการพัฒนามนุษย์นั้นเป็นมาตรฐาน ที่ใช้วัดความสำเร็จโดยเฉลี่ยของแต่ละประเทศในการพัฒนามนุษย์แบ่งได้เป็น 3 ด้านหลัก ๆ คือ

1. ทางด้านร่างกาย (Physique) – เกี่ยวกับการมีชีวิตที่ยืนยาวและมีสุขภาพดี (Long and healthy life) ซึ่ง Jagger et al. (2008) อธิบายว่าการที่มนุษย์มีชีวิตที่ยืนยาวและมีสุขภาพดี จะทำให้มีพัฒนาการที่ดีได้ จะต้องมีสุขภาพอนามัยที่ดีเสียก่อน ซึ่งสอดคล้องกับ Robine et al. (2009) ที่เห็นว่ามนุษย์ควรจะมุ่งเน้นที่ การพัฒนาสุขภาพทั่วไป ความแข็งแรง ความสามารถในการทำงาน การดูแลเอาใจใส่สุขภาพร่างกาย ความ สะอาด รวมถึงทัศนคติต่อการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง

2. ทางด้านสติปัญญา (Knowledge) – ด้านสติปัญญาหรือความรู้ Egbu (2004) อธิบายว่า ความรู้ หรือ ทักษะทางปัญญา หมายถึง การมีความรู้ เช่น ความรู้ในด้านวิชาชีพการงานที่เป็นหน้าที่ของตน การ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนใช้ความรู้ที่แสวงหามาได้นั้นมาใช้ในการคิดและแก้ปัญหาเป็น

3. ทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจ (Economic status) – เกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพชีวิต (A decent standard of living) โดยที่ Callander et al. (2012) อธิบายว่า มาตรฐานคุณภาพชีวิต หรือ ฐานะ ทางเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับความสามารถหรือโอกาสของบุคคลหรือครัวเรือนที่จะสามารถเลื่อนขั้นการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปในทิศทางที่จะมีรายได้ต่อครัวเรือนสูงขึ้น ซึ่งรวมถึงประเด็นเรื่องการพัฒนาโอกาส ในการยกฐานะทางเศรษฐกิจด้วย (Saranía, 2015)

พบว่าประเด็นเรื่องการพัฒนาศักยภาพแรงงานกับมาตรฐานคุณภาพชีวิตยังไม่ได้รับการสนใจมากนัก โดยเห็นได้จากการขาดงานวิจัยในประเด็นนี้ ทั้งที่การพัฒนามาตรฐานคุณภาพชีวิตมีความจำเป็นต่อการพัฒนา ศักยภาพแรงงานเป็นอย่างมากเพราะเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของแรงงาน (Bérenger et al., 2007) เพราะนอกจากปัจจัยด้านการมีชีวิตที่ยืนยาวและมีสุขภาพดี และด้านความรู้ การที่แรงงานจะสามารถ ยกระดับตนเองเพื่อให้ทัดเทียมกับมาตรฐานระดับนานาชาติได้จำเป็นที่จะต้องมีความรู้มาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่ง การมีมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นจะส่งผลต่อโอกาสในการยกฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานซึ่งต้องอาศัย ตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ อาทิ ตัวชี้วัดด้านความเหลื่อมล้ำ (McKenzie, 2005) เพื่อที่จะสามารถกำหนดระดับ คุณภาพที่เป็นอยู่และกำหนดแนวทางการยกระดับไปสู่มาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ควรจะเป็นโดยใช้การ เปรียบเทียบ (benchmarking) จากประเทศที่มีระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าก็ได้ (Bavetta et al., 2019) ซึ่งการวัดความเหลื่อมล้ำนั้นสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น ดูจาก ค่าสัมประสิทธิ์ของจีนี (Gini coefficient) ซึ่งเป็นดัชนีเพื่อใช้วัดระดับความเหลื่อมล้ำ (inequality) หรือค่าดัชนี Theil-L ซึ่งช่วยให้สามารถ ศึกษาบทบาทของปัจจัยต่าง ๆ ต่อความเหลื่อมล้ำได้ดี เพราะเป็นดัชนีที่เหมาะสมสำหรับการแยกส่วนประกอบ (decomposition) เป็นต้น (Zhou et al., 2015; Shu, and Xiong, 2018; Sitthiyot, and Holasut, 2020)

สำหรับ ประเทศไทยควรต้องมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมอย่างไรเพื่อให้ดัชนีการพัฒนามนุษย์อยู่ในระดับสูงได้ ซึ่งจะต้องนำกรอบแนวคิดที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศมากที่สุด เช่น การนำดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติมาปรับเป็นนโยบายต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญกับประเด็นทั้ง 3 ที่ได้กล่าวไปแล้ว (Israel, and Latsos, 2020)

อย่างไรก็ตาม พบว่าสัดส่วนการดำเนินการศึกษาวิจัยที่ใช้งบประมาณของภาครัฐในประเทศไทยยังไม่สมดุลกันทั้ง 3 ด้าน โดยที่ยังขาดประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ ซึ่งต้องทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพแรงงานกับมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ให้มากขึ้นโดยมุ่งเน้นที่ประเด็นหลัก 2 ประการ ได้แก่

1. การศึกษาเรื่องโอกาสในการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจ - ในเรื่องนี้การศึกษาเรื่องโอกาสในการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจมีความเป็นจำเป็นอย่างยิ่งในเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงและเชื่อมโยงถึงกันในกระแสโลกาภิวัตน์ การศึกษาจำเป็นต้องมีการเน้นเพื่อหาแนวทางในการสร้างและรักษาระบบงานที่มีประสิทธิภาพสูงอย่างต่อเนื่อง (Gereffi, 2010) ซึ่งผลการวิจัยโดย Nguyen et al. (2015) พบว่ารายได้ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งมีผลในเชิงบวกต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลให้แรงงานมีโอกาสในการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

2. การศึกษาถึงความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ - ประเด็นเรื่องการแข่งขันได้ความสนใจจากนักวิจัยเนื่องจากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความสำเร็จของรัฐบาล และองค์กรธุรกิจ การศึกษาต่าง ๆ ควรทำเพื่อการวางรากฐานสำหรับความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันในระดับต่าง ๆ เช่น ประเทศ อุตสาหกรรม และบริษัท นอกจากนี้ยังอาจดำเนินการในเชิงแนะนำทิศทางในอนาคตของการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เป็นต้น (Bhawsar, and Chattopadhyay, 2015) โดยการศึกษาสองประเด็นนี้จะทำให้ทราบได้ว่าแรงงานนั้นมีโอกาสมากน้อยเช่นไรในการขยายโอกาสของตนไปยังประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาข้อมูลที่เก็บได้จากข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพที่รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องที่ระบุในแผนงานต่าง ๆ ของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับผิดชอบโครงการด้านการพัฒนาแรงงานและระบบสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันให้ทัดเทียมกับมาตรฐานในระดับภูมิภาคพบว่าโครงการทั้ง 13 โครงการ เป็นการออกแบบการวิจัยที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) โดยงานวิจัยส่วนใหญ่เน้นการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในประเด็นการสร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต และได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องตามประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน และยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ พบว่าโครงการทั้ง 13 โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานที่ให้ทุนในระหว่างปี 2555-2559 ในประเด็นยุทธศาสตร์การสนับสนุนการวิจัยในประเด็นสำคัญที่

จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศหรือรองรับการเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ทั้งนี้ ตัวอย่างของประเด็นจากงานวิจัยที่นำมาเป็นกรณีศึกษา เช่น การวิจัยเพื่อศึกษาในประเด็นเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านสังคม การวิจัยเพื่อศึกษาในประเด็นเรื่องทุนมนุษย์กับผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรมไทย การวิจัยเพื่อศึกษาในประเด็นเรื่องรูปแบบความสำเร็จโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดการแบบพหุภาคีในการศึกษาเพื่อตอบสนองชุมชนท้องถิ่น และการพัฒนาการทดสอบระดับชาติและการประกันคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นด้านความรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามกรอบแนวคิดการพัฒนาแรงงานและระบบสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันให้ทัดเทียมกับมาตรฐานในระดับภูมิภาคที่ได้นำเสนอไปในหัวข้อองค์ประกอบการพัฒนาเพื่อยกระดับทรัพยากรมนุษย์ สำหรับรายละเอียดในภาพรวมสามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นหลักดังนี้

1. เมื่อจัดกลุ่มโครงการวิจัยตามวิธีการดำเนินงานและลักษณะการออกแบบงานวิจัยแล้วสามารถจำแนกได้ออกเป็น 4 ลักษณะ คือ โครงการวิจัยที่มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยโดยการวิเคราะห์ฐานข้อมูล การวิจัยเชิงสำรวจ และกรณีศึกษา

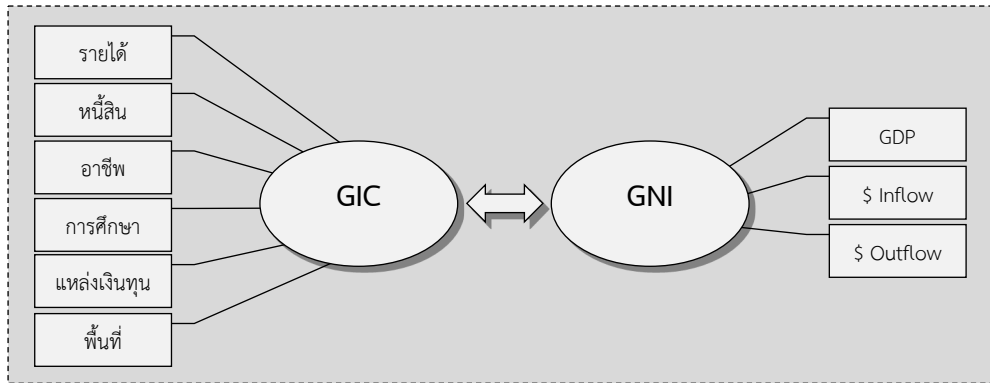
2. จาก 13 โครงการ พบว่า เป็นโครงการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านร่างกายจำนวน 2 โครงการ และเป็นโครงการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านปัญญาจำนวน 11 โครงการ

2. การศึกษาประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านร่างกายเกี่ยวข้องกับเรื่องอาชีวอนามัยของแรงงานจำนวน 1 เรื่อง และภาวะเจ็บป่วยจากการทำงานของคนงานจำนวน 1 เรื่อง ในขณะที่ประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านปัญญาเกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพการศึกษากับระบบการฝึกอบรม และการวัดผลจำนวน 8 เรื่อง อีก 3 เรื่องเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงสถานศึกษาและการกระจายอำนาจทางการศึกษา

ไม่ปรากฏโครงการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจเลย มาตรฐานการแก้ไขปัญหาหรือการส่งเสริมพัฒนาจากข้อค้นพบที่ได้กล่าวคือการสนับสนุนประเด็นการวิจัยในลักษณะที่มุ่งเน้นเรื่องการเพิ่มรายได้โดยโดยเฉพาะในช่วงที่เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์ COVID-19 และการบริโภคในครัวเรือนและความยากจน (Martin et al., 2020) สนับสนุนประเด็นด้านการลดหนี้สินและการตอบสนองต่อรายได้ของครัวเรือน (Baker et al., 2018) สนับสนุนประเด็นเรื่องการยกระดับหรือสร้างมาตรฐานอาชีพโดยเฉพาะเกี่ยวกับผลกระทบของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพ (Kruppe, and Lang, 2018) สนับสนุนประเด็นเรื่องแหล่งตลาดงานในภูมิภาค (Esen, and Oğuş Binatlı, 2017) หรือโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของแรงงาน (Evemy et al., 2020) และนอกจากประเด็นเกี่ยวกับเรื่องการยกระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจของแรงงานแล้วยังควรคำนึงถึงเรื่องการเข้าถึงพื้นที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และความไม่เท่าเทียม (Christophers, 2018) ด้วย ประเด็นสุดท้ายที่จะทำให้การยกระดับแรงงานสามารถนั้นเป็นการเสริมความมั่นคงในด้านการแข่งขันไปด้วย จึงควรเพิ่มเติมประเด็นเรื่องความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน (Nababan, 2019) และการหมุนเวียนของกระแสเงินสดที่ไหลเข้าและออกประเทศอีกด้วย (Le Billon et al., 2020)

ทั้งนี้ สามารถสรุปเป็นโมเดลประกอบการดำเนินงานมีรายละเอียดได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยเพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทย

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบงานวิจัยที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยในด้านการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงาน ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก คือ การศึกษาเรื่องโอกาสในการเลื่อนชั้นทางเศรษฐกิจ วัดโดยการใช้ดัชนีสำหรับการวัดการเจริญเติบโตที่เอื้อประโยชน์ต่อคนจน (pro-poorness of growth) ได้แก่ Growth Incidence Curve (GIC) ผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณดังกล่าวจะแสดงให้เห็นได้ว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นการเจริญเติบโตที่เอื้อประโยชน์ต่อคนจนหรือไม่ ซึ่งการคำนวณ GIC ของรายได้ต่อหัวนั้นทำได้โดยอาศัยข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (Household Socio-Economic Surveys, SES) โดยข้อมูลหลักที่ใช้ประกอบในการคำนวณและเป็นปัจจัยที่มีบทบาทต่อความเหลื่อมล้ำ ได้แก่ รายได้ (Income) หนี้สิน (Debt) อาชีพ (Occupation) การศึกษา (Education) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Financial access) และพื้นที่ของที่อยู่อาศัย (Area) และการศึกษาถึงความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ วัดโดยการประเมินรายได้ประชาชาติต่อหัว (Gross National Income per capita, GNI) ซึ่งจะทำให้ทราบถึง ความอยู่ดีมีสุขทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศและประชาชน อีกทั้ง การประเมินรายได้ประชาชาติต่อหัวจะทำให้รู้ถึงความเข้มแข็ง ความสามารถในการแข่งขัน ความต้องการทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงมาตรฐานการครองชีพโดยทั่วไปของพลเมืองโดยเฉลี่ยด้วย ทั้งนี้ GNI เป็นตัววัดรายได้ของประเทศรวมถึงรายได้สุทธิที่ได้รับจากต่างประเทศ ในขณะที่ GDP หรือ ผลรวมของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product) นับเฉพาะรายได้ที่ได้รับจากแหล่งภายในประเทศ ซึ่งการประเมินทำได้โดยดูจากผลรวมของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและรายได้สุทธิที่ได้รับจากต่างประเทศ (Net income received from overseas)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า โครงการวิจัยที่ได้รับทุนจากภาครัฐเพื่อศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับประเด็นที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ทางด้านร่างกาย ทางด้านสติปัญญา และทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจ แต่ถึงแม้ว่าการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะต้องมีการดำเนินการให้ครบทั้ง 3 ด้าน ไปพร้อม ๆ แต่การให้ทุนสำหรับการดำเนินการศึกษาวิจัยที่ใช้งบประมาณของภาครัฐยังไม่พ้องกับประเด็นด้านการวัดระดับการพัฒนาโอกาสในการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจโดยจะเห็นได้จากจำนวนโครงการที่ได้รับทุนนั้นยังมีจำนวนน้อย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การศึกษาการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยควรจะต้องเกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาเรื่องโอกาสในการเลื่อนชั้นทางเศรษฐกิจ และการศึกษาถึงความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นการศึกษาเรื่อง 1) การเพิ่มรายได้ 2) การลดหนี้สิน 3) การยกระดับหรือสร้างมาตรฐานอาชีพ 4) การศึกษาเกี่ยวกับแหล่งตลาดงานในภูมิภาค 5) โอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน 6) การเข้าถึงพื้นที่อยู่อาศัยและทำกิน 7) ความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ และ 8) การหมุนเวียนของกระแสเงินสดที่ไหลเข้าและออกประเทศ

สรุป

จากเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของไทยให้มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาประเทศในภูมิภาคจำเป็นต้องมุ่งลงทุนด้านการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านการศึกษา และด้านการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจรัฐบาลจึงให้ความสำคัญในการศึกษาประเด็นต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับ องค์ประกอบการพัฒนาเพื่อยกระดับทรัพยากรมนุษย์ทั้งสามด้าน อย่างไรก็ตาม แม้อาจมีงานวิจัยในทำนองนี้อยู่บ้าง อาทิ ผลกระทบของนโยบายยกระดับรายได้ ที่มีต่อการจ้างงาน ราคาสินค้าประเภทอาหาร และความยากจนในประเทศไทย หรือ การบริหารจัดการแรงงานของธุรกิจไทย ภายหลังพม่าปฏิรูปประเทศ และ AEC มาถึง เป็นต้น แต่ก็ยังไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตหรือฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยยังมีน้อยมากโดยเฉพาะในเรื่องการยกระดับเพื่อให้สามารถแข่งขันในระดับภูมิภาคได้โดยตรง อีกทั้งไม่ปรากฏการให้ทุนเพื่อทำการศึกษาวิจัยในประเด็นเรื่องการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยเพื่อให้สามารถแข่งขันในระดับภูมิภาคได้แต่อย่างใดทั้งที่ประเด็นดังกล่าวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของไทยไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเด็นเรื่องทางร่างกายหรือทางปัญญาจากผลการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เนื่องจากทุกประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนลงทุนด้านการศึกษา การฝึกอบรมสร้างความเข้าใจ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสร้างงานและการคุ้มครองทางสังคมตลอดจนสร้างความร่วมมือในด้านสาธารณสุข ดังนั้น ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพเด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีทักษะที่

เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และสำหรับหน่วยงานผู้ให้ทุน ควรมีการจัดสรรงบประมาณเฉพาะในการดำเนินการโครงการวิจัยในประเด็นโครงการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และโครงการด้านการศึกษาควักไปด้วยเพื่อส่งเสริมและต่อยอดนโยบายยกระดับทรัพยากรมนุษย์ของไทย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 จะทำให้เกิดการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยด้านการพัฒนามนุษย์ของภาครัฐและการผลิตผลงานของนักวิจัยในด้านนี้เกิดความต่อเนื่อง ด้้องค์ความรู้ที่มีคุณภาพ ครอบคลุม มีผลกระทบ และความยั่งยืนได้อย่างไร

2.2 ภาครัฐจะสนับสนุนทุนวิจัยที่เชิงพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์ได้อย่างไร

2.3 จะทำให้เกิดการกำหนดนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์จากการขับเคลื่อนโดยยุทธศาสตร์การวิจัยที่มีลักษณะเป็นองค์รวมเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรบุคคล และด้านการศึกษาเพื่อเสริมหนุนการขับเคลื่อนนโยบายการเตรียมความพร้อมเพื่อการแข่งขันของประเทศได้อย่างไร

References

- Abdullah-Al-Shafi, M. (2020). COVID-19 pandemic: a viewpoint from Asia. *Bulletin of the National Research Centre*, 44, 1-7.
- Baker, S. R. (2018). Debt and the response to household income shocks: Validation and application of linked financial account data. *Journal of Political Economy*, 126(4), 1504-1557.
- Bavetta, S., Li Donni, P., & Marino, M. (2019). An empirical analysis of the determinants of perceived inequality. *Review of Income and Wealth*, 65(2), 264-292.
- Bérenger, V., & Verdier-Chouchane, A. (2007). Multidimensional measures of well-being: Standard of living and quality of life across countries. *World Development*, 35(7), 1259-1276.
- Bernstein, A. (2016). *Household debt overhang and labor supply*. Unpublished Working Paper. Retrieved October 27, 2021, from https://www.haas.berkeley.edu/wp-content/uploads/Asaf_Bernstein_JMP_HouseholdDebtOverhangLaborSupply_201608.pdf
- Bhawsar, P., & Chattopadhyay, U. (2015). Competitiveness: Review, reflections and directions. *Global Business Review*, 16(4), 665-679.
- Callander, E.J., Schofield, D.J., Shrestha, R.N., & Kelly, S.J. (2012). Sufficient education attainment for a decent standard of living in modern Australia. *Journal of Social Inclusion*, 3(1), 7-20.

- Christophers, B. (2018). Intergenerational inequality? Labour, capital, and housing through the ages. *Antipode*, 50(1), 101-121.
- Cooke, F. L., Schuler, R., & Varma, A. (2020). Human resource management research and practice in Asia: Past, present and future. *Human Resource Management Review*, 30(4), 100778.
- De Guzman, R., & Malik, M. (2020). Dual challenge of cancer and COVID-19: impact on health care and socioeconomic systems in Asia Pacific. *JCO global oncology*, 6, 906-912.
- Egbu, C.O. (2004). Managing knowledge and intellectual capital for improved organizational innovations in the construction industry: an examination of critical success factors. *Engineering, Construction and Architectural Management*, 11(5), 301-315.
- Eisner, E.W. (1985). Educational connoisseurship and educational criticism: Their forms and functions in educational evaluation. In E.W. Eisner, *The art of educational evaluation: A personal view* (pp. 87–102). Philadelphia: The Falmer Press.
- Esen, O., & Oğuş Binatlı, A. (2017). The impact of Syrian refugees on the Turkish economy: Regional labour market effects. *Social Sciences*, 6(4), 129.
- Evemy, J., Yates, E., & Eggleston, A. (2020). Monetary Policy as Usual? The Bank of England's Extraordinary Monetary Policies and the Disciplining of Labour. *New Political Economy*, 1-19.
- Gereffi, G. (2010). The Global Economy: Organization, Governance, and Development. In N.J. Smelser, & R. Swedberg (Eds.), *The handbook of economic sociology* (pp. 160-182). Princeton University Press.
- Israel, K. F., & Latsos, S. (2020). The impact of (un) conventional expansionary monetary policy on income inequality—Lessons from Japan. *Applied Economics*, 52(40), 4403-4420.
- Jagger, C., Gillies, C., Moscone, F., Cambois, E., Van Oyen, H., Nusselder, W., & Robine, J. M. (2008). Inequalities in healthy life years in the 25 countries of the European Union in 2005: a cross-national meta-regression analysis. *The Lancet*, 372(9656), 2124-2131.
- Khanna, A. (2020). Impact of Migration of Labour Force due to Global COVID-19 Pandemic with Reference to India. *Journal of Health Management*, 22(2), 181-191.
- Kruppe, T., & Lang, J. (2018). Labour market effects of retraining for the unemployed: the role of occupations. *Applied Economics*, 50(14), 1578-1600.
- Le Billon, P., Suji, M., Baniya, J., Limbu, B., Paudel, D., Rankin, K., & Shneiderman, S. (2020). Disaster Financialization: Earthquakes, Cashflows and Shifting Household Economies in Nepal. *Development and Change*, 51(4), 939-969.

- Martin, A., Markhvida, M., Hallegatte, S., & Walsh, B. (2020). Socio-economic impacts of COVID-19 on household consumption and poverty. *Economics of disasters and climate change*, 4(3), 453-479.
- McKenzie, D. J. (2005). Measuring inequality with asset indicators. *Journal of population economics*, 18(2), 229-260.
- Mehrjerdi, Y.Z., & Shafiee, M. (2021). A resilient and sustainable closed-loop supply chain using multiple sourcing and information sharing strategies. *Journal of Cleaner Production*, 289, 125141.
- Mellqvist, H., Gustavsson, R., & Gunnarsson, A. (2013). Using the connoisseur method during the introductory phase of landscape planning and management. *Urban forestry & urban greening*, 12(2), 211-219.
- Mulang, A. (2015). The importance of training for human resource development in organization. *Journal of Public Administration and Governance*, 5(1), 190-197.
- Nababan, T.S. (2019). Development analysis of global competitiveness index of ASEAN-7 countries and its relationship on gross domestic product. *Integrated Journal of Business and Economics*, 3(1), 1-14.
- Nguyen, P. D., Dang, C. X., & Nguyen, L. D. (2015). Would better earning, work environment, and promotion opportunities increase employee performance? An investigation in state and other sectors in Vietnam. *Public Organization Review*, 15(4), 565-579.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (n.d.). *Economic and Social Development Plan*. Retrieved October 27, 2021, from https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=developp_issue
- Robine, J., Saito, Y., & Jagger, C. (2009). The relationship between longevity and healthy life expectancy. *Quality in Ageing and Older Adults*, 10(2), 5-14.
- Santad, P. (2019). Human Resource Development for Working in Thailand 4.0 Era. *Journal of Crime and Security*, 1(1), 79-88.
- Sarania, R. (2015). Impact of self-help groups on economic empowerment of women in Assam. *International Research Journal of Interdisciplinary & Multidisciplinary Studies*, 1(1), 148-159.
- Selvarajah, C., & Meyer, D. (2017). Human capacity development in Indonesia: leadership and managerial ideology in Javanese organizations. *Asia Pacific Business Review*, 23(2), 264-289.

- Shu, H., & Xiong, P. (2018). The Gini coefficient structure and its application for the evaluation of regional balance development in China. *Journal of Cleaner Production*, 199, 668-686
- Sitthiyot, T., & Holasut, K. (2020). A simple method for measuring inequality. *Palgrave Communications*, 6(1), 1-9.
- Strategic Transformation Office. (n.d.). *20 Year National Strategic Plan*. Retrieved October 27, 2021, from <https://sto.go.th/th/about/policy/20-year-strategic-plan>
- United Nations Development Programme. (n.d.). *Human Development Reports*. Retrieved October 27, 2021, from <http://hdr.undp.org/en/2020-report>
- United Nations. (2018). *Sustainable development goals*. Retrieved April 4, 2021, from <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>
- Vardarlier, P. (2016). Strategic approach to human resources management during crisis. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 235, 463-472.
- Zhou, K., Zhang, X., Ding, Y., Wang, D., Lu, Z., & Yu, M. (2015). Inequality trends of health workforce in different stages of medical system reform (1985-2011) in China. *Human resources for health*, 13(1), 1-8.